

Mediakooste Seinäjoen perusopetuksen arviointikysely kevät 2021

Seinäjoen perusopetuksessa toteutetaan vuosittain arviointikyselyitä eri aihepiireistä. Kyselystä riippuen vastaajina voivat olla oppilaat, opettajat, koulunkäynnin ohjaajat/henkilökohtaiset avustajat ja huoltajat. Kevään 2021 arviointikyselyn aiheina olivat **Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki** sekä **Oppimisympäristö ja sen turvallisuus**. Ensimmäinen kysely oli tarkoitettu opettajille ja jälkimmäinen kysely sekä opettajille että luokkien 4-9 oppilaille, sisältäen kuitenkin eri näkökulmia kysymyksiin.

1. Tietoja kyselystä

Arviointikysely toteutettiin talviloman 2021 jälkeen ja kyselyt olivat auki kolme viikkoa. Erityistä tässä kouluvuodessa on ollut koronapandemian pitkittyminen ja sen vaikutus koulutyöhön. Koulut ovat kuitenkin saaneet pääsääntöisesti toimia lähiopetuksessa, joten tällä ei ole ollut vaikutusta kyselyn tekniseen toteutukseen.

Kyselyjen tulokset koostetaan sekä kaikkien koulujen yhteisellä, että yksittäisten koulujen tasolla. Rehtorit saavat oman koulunsa tulokset opetuspalveluiden intrasta. Rehtoreiden tehtävänä on käydä oman koulunsa tulokset läpi työyhteisössä.

2. Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki /kysely opettajille

Vastauksia tuli yhteensä 274 opettajalta. Tässä yhteenvedossa on käsitelty **kaikkien opettajien vastauksia, joissa siis alakoulut ja yläkoulut ovat yhdessä**.

Parhaimmat keskiarvot opettajien kyselyssä tulivat seuraavissa väittämissä:

- Käytän monipuolisia arviointimenetelmiä osana oppilaan oppimisen tukemista. (ka 3,2) Uusi kysymys!
Tunnistan monipuolisesti oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarpeet. (ka 3,2)
Saan tarvittaessa helposti konsultaatioapua oppilastani koskevaan tuen

tarpeisiin esim. erityisopettajalta tai opiskeluhuollon kautta. (ka 3,2)

- Olen tyytyväinen koulumme yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän toimintaan. (ka 3)

Koulumme kuljetettavien oppilaiden kuljetuspalvelut sujuvat hyvin. (ka 3)

Vuonna 2018 tehdystä vastaavassa kyselyssä kärkisijoilla oli samoja väittämiä. Tyytyväisyys kuljetuspalveluihin on noussut edellisestä kyselystä. Uutena kysymyksenä mukaan tullut opettajien monipuolisten arviointimenetelmien käyttäminen pääsi heti kolmen parhaan keskiarvon joukkoon.

Heikoimmat keskiarvot opettajilla tulivat seuraavissa väittämissä:

- Koulumme psykologipalveluiden resurssi on riittävä. (ka 1,8)
- Koulumme koululääkäripalveluiden resurssi on riittävä. (ka 2,1)
- Koulumme laaja-alaisen erityisopetuksen resurssi on riittävä. (2,2)
Koulumme kuraattoripalveluiden resurssi on riittävä. (ka 2,2)

Heikoimmat keskiarvot olivat hyvin samansuuntaisia vuoden 2018 kyselyyn verrattuna. 2,3 keskiarvon jakoivat ohjaajapalveluiden, terveydenhuoltopalveluiden, siivousresurssin ja kiinteistöhuollon saamat arviot.

2.1 Tukipalvelut

Tulosten mukaan opiskeluhoollon palvelut koulussa toimivat hyvin. Edellisen kyselyn jälkeen yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon on kiinnitetty erikseen huomiota ja sen vuoksi uutena kysymyksenä lisättiin sitä koskeva kysymys. Yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon ollaan kyselyn perusteella melko tyytyväisiä, vaikka kokonaisarvio jää vielä yhteisöllisen opiskeluhoollon saamaa arviota heikommaksi. Kaikkien tukipalveluiden osalta tarve on kasvanut edelliseen kyselyyn nähden. Tämä heijastui myös avoimissa vastauksissa. Erityisopetuksen tarve koetaan kasvaneeksi ja varmasti myös koronapandemian pitkittyminen on lisännyt tukipalveluiden tarvetta. Silti huomionarvoista on, että koulun opiskeluhoollon saama keskiarvo on hyvä ja pysynyt aiempaan kyselyyn nähden samalla tasolla.

Siivous- ja kuljetuspalveluiden resurssin koetaan hieman kohentuneen aiemmasta ja kiinteistöhuolto on pysynyt suunnilleen samoissa lukemissa vuoteen 2018 nähden.

2.2 Oppimista edesauttavat asiat

Opettajat tunnistavat hyvin erilaiset oppimisen tuen tarpeet ja yleisen tuen riittävyys on kohtalaisen hyvä. Kuitenkin edelliseen kyselyyn nähden yhä enenevässä määrin koetaan haasteita tehostetun ja erityisen tuen tarpeisiin vastaamisessa oman koulun tasolla. Seinäjoki kansainvälistyy ja myös maahanmuuttajia on noin puolella tähän kyselyyn vastanneiden opettajien kouluilla. Heistä lähes puolet kokee riittämättömyyttä maahanmuuttajaoppilaiden tukemiseen. Uudistuneen arvioinnin myötä kyselyyn on lisätty arviointia koskeva kysymys, joka osoittaa opettajien varmuutta monipuolisten arviointimenetelmien hallinnasta.

2.3 Opettajien koulutustoiveet

Opettajat saivat kertoa toiveensa lisäkoulutuksen suhteen avoimeen kysymyskenttään. Tässä näkyi hyvin edellisten kohtien haastavina koetut asiat; opettajat kokevat tarvitsevansa koulutusta erilaisten tukimuotojen toteuttamisen, erityisopetuksen ja haastavien tilanteiden osalta. Pedagogiselta puolelta vahvimmin nousi TVT-aiheisen koulutuksen tarve eri oppiaineisiin liittyvän koulutuksen lisäksi. Rehtoreita onkin hyvä kannustaa opettajia osallistumaan perusopetuksen TVT-kouluttajien tarjoamiin koulutuksiin ja vierailuihin. Perusopetuksessa on panostettu koulujen ja opettajien TVT-taitojen tukemiseen, mutta tähän on edelleen selkeä tarve. TVT-aiheeseen liittyvät asiat muuttuvat nopeasti ja jatkuvasti. Siksi osaamisen päivittäminen onkin tärkeää.

3. Oppimisympäristö ja sen turvallisuus / kysely opettajille ja oppilaille

Tähän kyselyyn vastasivat sekä opettajat että oppilaat. Kyselyissä oli paljon samoja kysymyksiä molemmille vastaajaryhmille. Opettajilta kysyttiin myös TVT-tuen saatavuudesta, mikä oli uudistus vuoden 2018 kyselyyn nähden.

Parhaimmat keskiarvot opettajien kyselyssä tulivat seuraavissa väittämissä:

- Luokassani/ryhmässäni on keskusteltu siitä mitä pitää tehdä, jos oppilaat näkevät kiusaamista. (ka 3,6)
Tiedän, miten minun tulee toimia, jos koulupäivän aikana sattuu tulipalo. (ka 3,6)
- Koulussamme harjoitellaan hyvin poistumistilanteet hätätilanteiden varalle. (ka 3,5)
- Ohjeistan säännöllisesti luokkani/ryhmäni toimimaan oikein kouluruokailussa. (ka 3,4)
Yhteistyö keittiöhenkilökunnan kanssa on sujuvaa. (ka 3,4)
Koulussamme on käytössä selkeät toimintatavat kiusaamistilanteissa. (ka 3,4)

Heikoimmat keskiarvot opettajien vastauksissa tulivat seuraavissa väittämissä:

- Pidän usein oppitunnin jossain muualla kuin omassa luokassani (esim. koulun pihassa, koulun lähiympäristössä, kirjastossa, museoissa). Tämä kysymys ei koske liikuntatunteja. (ka 2,1)
- Minulla on mahdollisuus käyttää älytaulua opetuksessani. (ka 2,2)
- Koulussamme on monipuolisia oppimisympäristöjä. (ka 2,5) Uusi kysymys!
- Koen ruokailuhetken viihtyisänä. (ka 2,6)
- Koulupihamme on viihtyisä. (ka 2,7)

Vastanneiden oppilaiden jakauma ja määrä luokka-asteittain:

OPPILAAT	n	Prosentti
4. luokalla	642	19,2%
5. luokalla	575	17,2%
6. luokalla	607	18,2%
7. luokalla	465	13,9%
8. luokalla	561	16,8%
9. luokalla	492	14,7%

Parhaimmat keskiarvot oppilaiden kyselyssä tulivat seuraavissa väittämissä:

- Minulle on kerrottu, miten kouluruokalassa käyttäydytään ja toimitaan. (ka 3,6)
- Muistan kuinka toimia oikealla tavalla, jos koulussa syttyy tulipalo. (ka 3,6)
- Tiedän mitä pitää tehdä, jos näen kiusaamista. (ka 3,5)
- Koulussamme on käytössä selkeät toimintatavat kiusaamistilanteissa (ka 3,4)
Annan apuani ja tukeani koulukavereilleni, jos näen heidän sitä tarvitsevan. (ka 3,4)
Koulussamme harjoitellaan hyvin poistumistilanteet erilaisten hätätilanteiden varalle. (ka 3,4)
Tiedän, miten koulumme oppilaskunnan hallitukseen valitaan jäseniä. (ka 3,4)

Heikoimmat keskiarvot oppilaiden vastauksissa tulivat seuraavissa väittämissä:

- Lukuvuoden aikana olemme opiskelleet myös muualla kuin luokkahuoneessa (esim. koulun pihassa, koulun lähiympäristössä, museossa, kirjastossa). Tämä kysymys ei koske liikuntatunteja. (ka 2,5)
- Käytämme usein opiskelun apuna tietokonetta/tablettia/omaa puhelinta. (ka 2,7)
- Koulussamme on hyvä valikoima välituntivälineitä. (ka 2,8)
Koulupihamme välineet ja telineet kannustavat liikkumaan. (ka 2,8)
- Koen kouluni tilat viihtyisiksi (ka 2,9)
Koulussamme on monipuolisia oppimisympäristöjä. (ka 2,9)

Koulun oppilaskunta järjestää koululla erilaista toimintaa tai tapahtumia. (ka 2,9)

Koulussamme on hyvä tunnelma. (ka 2,9)

Koulupihamme on viihtyisä. (ka 2,9)

Suurin osa parhaista ja heikoimmista keskiarvoista toistui samansuuntaisina vuoden 2018 kyselyyn verrattuna. Monipuolisten oppimisympäristöjen käyttämisessä on edelleen kehitettävää. Tämä tuli selvästi esiin sekä opettajien että oppilaiden vastauksista.

3.1 Kouluruokailu

Tässä kyselyssä kysymykset käsittelivät ruokailutilannetta ja käyttäytymistä ruokailussa. Ruuan laatuun liittyvät kysymykset kuuluvat muihin arviointikyselyihin.

Tuloksista on pääteltävissä, että sekä opettajien että oppilaiden käsitykset kouluruokailun rauhallsuudesta ovat parantuneet. Opettajien mukaan myös heidän ruokailutilannetta koskevat ohjeistuksensa on parantunut edelliseen kyselyyn nähden. Edelleen kuitenkin koulun aikuisilta vaaditaan sitoutumista yhteiseen ohjeistukseen ruokailutilanteen osalta.

3.2 Opetusvälineet, tietotekniikan käyttö ja koulun tilat

Opetus on kyselyn mukaan ottanut hieman digiloikkaa vuoden 2018 kyselyyn verrattuna. Laitteita on hyvin saatavilla ja niitä käytetään enemmän, mutta edelleen noin 25% opettajista ja 35% oppilaista ovat sitä mieltä, että laitteita ei käytetä usein. Opettajat kokevat saavansa hyvin apua TVT-asioissa ja tässä onkin apuna sekä koulujen omia digitutoreita, että perusopetuksen TVT-tukihenkilöitä.

Uutena molemmille vastaajaryhmille esitettiin kysymys monipuolisista oppimisympäristöistä. Sekä opettajissa että oppilaissa on runsaasti niitä, jotka kokevat niissä olevan kehittämisen varaa.

3.3 Ihmisten väliset suhteet ja osallisuus koulussa

Ihmisten väliset suhteet ja toisten tukeminen näyttävät positiivisina kouluilla. Yhdessä yhteistyöllä toimintamalli näkyy vastauksissa selkeinä tapoina selvittää kiusaamistilanteet. Toimintamalliin kuuluvaa hyvän fiiliksen luomista on vastausten perusteella sen sijaan hyvä edelleen kehittää. Oppilaiden näkemys kaikkien oppilaiden kaverisuhteista on huonontunut vuoden 2018 tuloksista. Tähän ja jokaiseen kiusaamiseen liittyvään kokemukseen tulee kiinnittää huomiota. Kouluilla on käytössään Seinäjoen peruskoulujen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman materiaaleja näiden asioiden käsittelyn tueksi. Oppilaiden vastauksista päätellen kouluilla on vielä kehitettävää oppilaskunnan ja osallisuuden tunteen vahvistamisessa. Tulevana lukuvuonna alkava lapsiparlamentti on myös koko perusopetuksen kattava kehittämistoimenpide tällä saralla.

3.4 Koulupiha ja turvallisuus

Opettajien kokemus pihan turvallisuudesta ja viihtyisyydestä on mennyt hieman aiempaa heikompaan suuntaan. Avoimissa vastauksissa tämä nousi vahvasti esiin myös oppilaiden osalta kehittämiskohteena. Turvallisuuteen liittyvät asiat näyttävät edelleen olevan hyvällä mallilla. Poistumistilanteita erilaisten hätätilanteiden varalta harjoitellaan kuitenkin säännöllisesti.

4. Opettajien ja oppilaiden vastausten eroja

Tässä on esitetty suurimmat poikkeamat väittämien **keskiarvoissa**.

- Koen ruokailuhetken viihtyisänä
Oppilaat 3,2 Opettajat 2,6
- Koulupihamme on turvallinen
Oppilaat 3,3 Opettajat 2,8
- Koulussamme on monipuolisia oppimisympäristöjä

Oppilaat 2,9 Opettajat 2,5

- Lukuvuoden aikana olemme opiskelleet myös muualla kuin luokkahuoneessa (esim. koulun pihassa, koulun lähiympäristössä, museossa, kirjastossa). Tämä kysymys ei koske liikuntatunteja.

Oppilaat 2,5 Opettajat 2,1

Oppilaiden vastaukset ovat pääsääntöisesti myönteisempiä kuin opettajien vastaavat tulokset. Yleisesti vastaukset noudattelevat kuitenkin samaa suuntaa ilman suuria vaihteluita eri kysymysten välillä.

5. Avoimet kysymykset

5.1 Opettajat

Opettajat saivat vastata seuraavaan avoimeen kysymykseen: **Kehittämisisideat ja palaute kiinnostavat kouluasi ja Seinäjoen opetustoimea. Sinulla on nyt mahdollisuus syventää antamiasi vastauksia.** Opettajista noin 22% antoi myös sanallisen vastauksen. Määrä on melko vähäinen ja noudattelee viime vuosien linjaa.

Opettajien vastauksista selvimmän esiin nousi tuen tarpeen lisääntyminen. Luokissa on enenevässä määrin erilaisia oppijoita ja tuen tarvitsijoita. Erityisesti kaivataan koulunkäynnin ohjaajia, laaja-alaista erityisopetusta ja pienempiä luokkakokoja. Myös opiskeluhuoltoon liittyvät asiat puhuttivat monia vastaajia; esim. koulupsykologin ja kuraattorin palvelut koetaan erittäin tärkeänä osana oppilaiden hyvinvoinnin lisäämistä ja niitä kaivataan lisää. Vastauksista välittyi maailman muuttuminen ja tällä hetkellä opettajat vaikuttavat pohtivan paljon sen mukanaan tuomia haasteita. Samat asiat olivat näkyvissä jo vuoden 2018 kyselyssä. Avoimissa vastauksissa esiin nostetut asiat ovat yhdenmukaisia opettajien esittämän koulutus-tarpeen osalta. Vaikuttaa siltä, että opettajat kokevat tällä hetkellä resurssien riittämättömyyttä, mutta kaipaavat myös omaan osaamiseensa päivitystä.

Turvallisuudesta ja pihojen viihtyisyydestä kirjoitettiin myös monissa vastauksissa ja näihin onkin koulukohtaisissa tuloksissa hyviä vinkkejä.

Kiinteistönhuollosta, siivouksesta ja ruokailusta oli myös muutamia mainintoja,

mutta todennäköisesti näissä on selkeimmin koulukohtaisia eroja. Siivouksen tasoon ollaan tämän kyselyn perusteella muutenkin hieman aiempaa tyytyväisempiä.

5.2 Oppilaat

Oppilaat saivat vastata seuraavaan avoimeen kysymykseen: **Onko sinulle tämän kyselyn perusteella tullut ideoita, joilla kouluasi voisi kehittää?** Vastauksen antoi 944 alakoululaista ja 656 yläkoululaista. Yhteensä siis noin puolet kyselyyn vastanneista oppilaista antoi myös sanallisesti kehittämideoita. Koulukohtaisesti näistä vastauksista on löydettävissä hyviä ajatuksia koulun kehittämiseksi. Ala- ja yläkoululaisten vastaukset olivat yllättävän samansuuntaisia. Esiin nostettuja teemoja löytyi molempien vastaajaryhmien avoimista kommentteista. Vastaukset olivat myös hyvin asiallisia.

Sekä ala- että yläkoulun oppilaille yhteistä oli koulun pihan ja välituntiaktiiviteettien kehittäminen. Vaikka moni yläkoululainen toivoi lisää oleskelutiloja ja istumapaikkoja, oli myös paljon niitä, jotka toivoivat ulk välitunneillekin erilaisia toimintoja ja välineitä. Kaikenikäisten oppilaiden vastauksissa tuli paljon ideoita myös koulun sisätilojen viihtyisyyden lisäämiseksi. Vastauksissa näkyi myös jonkin verran toiveita älylaitteiden käyttämiseen, ja sekä ala- että yläkoululaisten toivoivat erilaisten oppimisympäristöjen monipuolisempaa käyttämistä.

Kouluruoka puhuttaa oppilailta säännöllisesti. Koronaviruksen aiheuttama poikkeusaika näkyi joissakin vastauksissa siten, että oppilailla oli ajatuksia tartuntojen ehkäisemiseksi esimerkiksi siisteyden, maskien käyttämisen ja jopa etäkoulun avulla. Toisaalta kaivattiin myös tapahtumia ja yhteistä tekemistä, mikä on poikkeusolojen vuoksi luonnollisesti tänä lukuvuonna jäänyt vähemmälle. On kuitenkin merkittävää, että oppilaat kaipaavat tapahtumia ja teemapäiviä osaksi opiskelua. Kaiken kaikkiaan oppilaat ovat kiinnostuneita opetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista.

Yhteiskunnalliset kysymykset ovat alkaneet heijastella vastauksissa siten, että oppilaat ovat kirjoittaneet esimerkiksi ilmastonmuutosta, sukupuolineutraalisuutta ja rasismia koskevista huolenaiheistaan. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmien muistilistat on hyvä pitää koululla näkyvillä ja poimia sieltä sopivia nostoja.

Liikenne ja turvallisuus nousivat myös vastauksissa esille. Vaikka oppilaat suhtautuivan kyselyn kysymyksissä näihin teemoihin opettajia positiivisemmin, näkyivät ne avoimissa vastauksissa selvemmin huolena pihojen turvallisuudesta tai toiveena mopojen parkkipaikkojen laajentamisesta. Vaikka vastauksissa yleisesti esiintyy usein toiveita ja kehittämistarpeita, annettiin myös paljon hyvää palautetta omaa koulua kohtaan.

Avoimiin kommentteihin nousi myös muutama kiusaamiseen liittyvä ajatus. Vaikka asia ei määrällisesti noussutkaan kyselyssä esiin, on jokaisen oppilaan kokemus huomioitava ja pohdittava erityisesti koulutason vastausten perusteella. Vaikka toimintamallit ja -tavat ovat selkeitä ja toimivia, on niiden ylläpitäminen ja kehittämisen tärkeää.

Kyselyn tuloksia pohditaan myös oppilaiden ja kenties oppilaskunnan hallituksen kanssa. Tämä antaa hyvän tilaisuuden lisätä osallisuutta ja sitä kautta myös kouluviihtyvyyttä.

Kyselyn tuloksia käsitellään eri toimialojen kanssa yhteistyössä soveltuvin osin.

Perusopetuksen arviointikyselyiden toteutus:

Marika Ojala

Apulaisrehtori

Perusopetuksen kehittämisvastaava, arviointi- ja laatutyö

Marttilan koulu

050 5179867 | marika.ojala@seinajoki.fi

Kyselyn tekninen toteutus:

Riitta Juoni

Koordinaattori (tieto ja koulutus)

044 470 0231 | riitta.juoni@seinajoki.fi